

REMISSVAR

2023-05-15

Svenska Dynamiska Sportskytteförbundet
Syrenvägen 7
362 51 Väckelsång

Klimat- och näringslivsdepartementet

Remissvar avseende: Författningsändringar med anledning av EU-förbud mot användning av blyhagel vid skjutning i och nära våtmark (KN2023/02314)

Beredda tillfälle därtill avger Svenska Dynamiska Sportskytteförbundet ("Förbundet") härmed följande remissvar.

Sammanfattning

Förbundet konstaterar att förslagen i promemorian inte tar hänsyn till skytteidrottens behov och regleringen i flera fall är mer omfattande än EU-förordningen (såsom den tolkats av EU-domstolen). Förbundet konstaterar vidare att det genom att på förhand definiera vilka områden som omfattas av förbud går att undvika de värsta konsekvenserna av blyhagelsförbudet.

Det innebär att förbundet:

Förbundet **avstyrker** förslaget.

Förbundet **föreslår** att tillämpningsproblemen och rättssäkerhetsproblemen med blyhagelsförbudet hanteras genom att ansvarig myndighet tar fram och publicerar en karta över de områden där blyhagel inte får användas.

Förbundet **föreslår** att regelverket kring skytte med blyhagel förtydligas.

Bakgrund

Promemorian rör två sammanlänkade frågor, dels om Sverige ska behålla förbud mot blyhagel i de fall där det svenska överlappas av EU-förbudet, dels hur förbudet ska tillämpas i Sverige. Förbundets uppfattning rörande den första frågan är begränsad till att Sverige inte bör ha regler som onödigtvis försvårar för skytteidrott eller annan legitim användning av blyammunition och inte gå längre än vad som krävs av EU. Rörande den andra konstaterar Förbundet emellertid att den svenska tillämpningen riskerar få stor påverkan på skytteidrotten respektive på rättssäkerheten för enskilda.

Förbundet konstaterar inledningsvis att konsekvenser för skytteidrotten inte nämns i promemorian. Detta trots att de med den reglering som föreslås odiskutabelt skulle riskera att bli mycket allvarliga. Det finns i Sverige ett par skytteformer som bedrivs med blyhagel. Det handlar bland annat om de internationella lerduveskyttegrenarna samt jaktstygsskytte och dynamiskt hagelskytte (som i detta sammanhang betraktas som en form av jaktstyg). Även jägarexamensproven görs med blyhagel. De senare har gemensamt att man skjuter mot plåtmål och att man därigenom, som en följd av rikoschettrisen, inte kan använda stålhagel.¹ Det råder idag, och även med den i promemorian föreslagna regleringen, stor osäkerhet om, och i så fall i vilken utsträckning, dessa verksamheter kan fortsätta.

Utöver påverkan på skytteidrotten skulle den föreslagna regleringen få menliga konsekvenser för jakt och viltvård (Förbundet hänvisar i detta till Jägarorganisationernas remissvar, respektive till Svenskt Forum).

Frågan om blyhagelsförbud regleras av EU genom förordning, vilket direkt påverkar medlemsländerna. Omfattningen av förbudet har däremot tolkats och preciseras av EU-domstolen (T-187/21:130), Domstolen skriver i domen att det i fråga om vilka områden som ska omfattas finns möjlighet att utgå från förordningens syfte (att skydda andfåglar och predatorer som lever på andfåglar), liksom att områden som är för små eller tillfälliga för att vara andhabitat inte behöver räknas som "våtmark" i detta sammanhang.² Domen ger således medlemsländerna i tillämpningen stora möjligheter att begränsa de för idrotten (och jakten och viltvården) mest påtagligt negativa konsekvenserna av regleringen. Förbundet menar att det är angeläget att den svenska tillämpningen inte i onödan försvårar för skytteidrott eller jakt.

Ett förslag på lösning

EU-regleringen för med sig en rad tillämpningsproblem som grundar sig i dels i hur våtmark definieras dels att även områden 100 meter från våtmarker omfattas av förbudet. I promemorian (s 11) anges att EU-domstolen funnit att de som avser ägna sig åt jakt eller skytte ska "informera sig om klassificeringen av den berörda marken". Det innebär att man också ska ha praktisk möjlighet att på ett entydigt sätt göra detta.

¹ Alternativhagel som volframmatrix skulle fungera tekniskt men är prohibitivt dyrt. Merkostnaden för sådan ammunition skulle för en enda utövare kunna bli flera tusen kronor per tävling eller träningstillfälle och därmed i praktiken få samma effekt som ett totalförbud.

² Det kan konstateras att promemorian inte i alla avseenden här ger en rättvisande bild av vad EU-domstolen funnit. I det franska originalet (officiell översättning till svenska saknas) skriver man: "*Cette interprétation, découlant du libellé de la définition en cause, est confirmée par la finalité du règlement attaqué. Ainsi que le fait valoir à juste titre la Commission, ce règlement vise notamment à protéger les oiseaux d'eau et les espèces qui les consomment. Une interprétation de la notion de « zones humides » à la lumière de cet objectif confirme donc qu'elle n'inclut à l'évidence pas les eaux qui, de par leur nature éphémère, ne sont pas des habitats pour les oiseaux d'eau, de sorte qu'il y a lieu de constater que le champ d'application du règlement est déterminé et peut être délimité avec suffisamment de précision à partir de son objectif.*" Detta är också i enlighet med EU-rättens grundprincip att förordningar ska tolkas utifrån syftet (detta är i sammanhanget att skydda sjöfågel och predatorer som lever av dylika, inte att förhindra jakt och skytteidrott).

Medan tidigare svenska definitionen av våtmark överensstämmer med hur begreppet används i dagligt tal, omfattar den av EU-använda definitionen omfattar däremot områden som ingen i allmänt språkbruk skulle benämna "våtmarker". Eftersom även områden inom 100 meter från en "våtmark" omfattas blir det i praktiken omöjligt för en enskild med rimliga medel avgöra om ett område omfattas av förbud eller ej. En deltagare på en skyttetävling skulle exempelvis behöva försäkra sig om att det inte bakom kulfånget där målen är placerade (dit vederbörande normalt inte har tillträde) fanns någon form av vatten (exempelvis ett dike) som skulle kunna räknas som "våtmark".

Det är angeläget för alla som använder blyhagel, oavsett om det handlar om idrottsskytte eller jakt, alltid på förhand alltid kan vara säkra på att de inte överträder förbudet mot innehav och användning av blyhagel och att de ges praktiska möjligheter att säkerställa detta. En prövning i efterhand uppfyller inte detta krav. Det finns ingen skytteförening som skulle ta på sig ansvaret att arrangera en tävling under den otydliga reglering som beskrivs i promemorian och ingen skytt som skulle våga delta.

Den enda praktiska möjlighet att tillämpa förordningen på ett rättssäkert sätt (med beaktande av den möjlighet att försäkra sig om att man inte skjuter eller innehar blyhagelsammuniton inom ett förbjudet område som EU-domstolen pekar på) är att ta fram en officiell karta där samtliga områden där användning av blyhagel är förbjuden enligt förordningen markeras.

Den enligt Förbundets mening mest ändamålsenliga lösningen vore att regeringen uppdrog åt ansvarig myndighet att ta fram en sådan. Här bör såklart den för jakten och skyttet minst restriktiva definitionen av "våtmark" väljas, det vill säga en som överensstämmer med definitionen i EU-domstolens dom T-187/21, 130). En sådan karta skulle många lösa av problemen för skytteidrotten, både när det kommer till skytte i terräng och på bana. Så länge verksamheten bedrivs utom markeringen kan skyttar och tävlingsarrangörer vara säkra på att man vid idrottsutövningen inte bryter mot några regler.

EU-förordningen skiljer inte på skjutbanor och annan mark i detta avseende men det får också förutsättas att skjutbanor i allmänhet, så länge de inte de utgör sjöfågelshabitat, inte kommer att klassas som våtmarker när en sådan karta tas fram.

Angående ytterligare reglering av blyhagel vid skytteidrott

I Sverige finns sedan början av 2000-talet ett förbud vid användning av blyhagel i våtmarker och från 2007 vid skytte, från detta undantas vissa skytteformer (detta regleras i 14 c-d § i *Förordningen om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter*). Det är enligt förbundets mening önskvärt att det förtydligas att idrottskytte med blyhagel är tillåtet där aktuellt förbunds regelverk påbjuder detta eller där skytte sker på plåtmål, oavsett gren.

Syftet med regleringen är att begränsa användning av blyhagel samtidigt som;

- 1) svenska idrottsutövare inte förhindras att träna inför och delta i internationella tävlingar på samma villkor som utländska och torde således inte begränsas till visst förbunds internationella grenar och
- 2) de säkerhetsproblem (i form av rikoschettrisk) som det innebär att skjuta med stålhagel mot plåtmål undviks.

Inget skytteförbunds regelverk tillåter idag – av säkerhetsskäl - skytte med annat än blyhagel mot plåtmål. Det är också otänkbart att förbunden skulle acceptera en minskad säkerhet. Det finns vidare ett behov att precisera skytte där hagelskytte bedrivs mot en godkänd skjutvall/kulfång (och därmed saknas möjlighet att spridas i naturen) alltid är undantagen från blyhagelsförbudet. En reglering bör också utformas så att det oavsett förbundstillhörighet är möjligt att arrangera internationella tävlingar i Sverige där tävlingsreglementet påbjuder användning av blyhagel.

Utformningen av EU-förordningen innebär inget hinder till en sådana preciseringar. Sådana skulle inte heller innebära någon olägenhet för någon som idag omfattas av denna undantagsbestämmelse.